

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 9.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.9.32>

УДК 338.48:502/504

О. В. Лазарева,

д. е. н., професор, професор кафедри управління земельними ресурсами,

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1050-7118>

Є. О. Стерлев,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-1679-6519>

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

O. Lazarieva,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Management the Landed Resources, Petro Mohyla Black Sea National University,

Mykolayiv, Ukraine

E. Sterlev,

first (bachelor's) level higher education student,

Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolayiv, Ukraine

FEATURES OF GREEN TOURISM IN THE POST-WAR PERIOD

Метою статті є розгляд особливостей ведення зеленого туризму та окреслення заходів, що сприятимуть веденню зеленого туризму у післявоєнний період.

В статті розкрито законодавче забезпечення сфері зеленого туризму, окреслені основні недоліки у сфері зеленого туризму.

Вказано важливі пріоритетні заходи, які слід здійснити, у період відновлення землекористувань у повоєнний період, такі як розбудова туристичної індустрії, розвиток наукових досліджень, які б сприяли проведенню еколого-просвітницької діяльності та сталому розвитку зеленому туризму, надання пільгових кредитів або ж на безповоротній основі коштів на відбудову зруйнованих інфраструктурних чи виробничих потужностей, проведення маркетингової кампанії на ринку туристичних послуг, регулярне проведення туристичних виставок, забезпечення можливості розвитку малого підприємництва на селі, надання можливості клієнтам у сфері зеленого туризму долучатися до місцевих жителів під час виробництва екологічно чистих продуктів, сприяння динамічному розвитку приватного бізнесу у даній сфері.

The purpose of the article is to consider the features of green tourism and outline measures that will facilitate green tourism in the post-war period.

The article reveals the legislative support for the green tourism sector. The Law of Ukraine "On Tourism", the draft law "On Amendments to the Law of Ukraine "On Tourism" and certain legislative acts on the basic principles of tourism development", the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "Some Issues of Maintaining the Unified Tourist Register", the Draft Law of Ukraine "On Rural and Rural Green Tourism" were analyzed. The main shortcomings in the green tourism sector are outlined, such as the seasonality of doing business in this sector, the lack of a finally formed and adopted legislative framework in the green tourism sector, martial law in the country, insufficient service in this sector, unsatisfactory technical condition of engineering and utility infrastructure, insufficiently detailed information about localities and opportunities for green tours, insufficient promotion of products that were developed to make the image of tourist services more attractive, and low tourist image of Ukraine.

Important priority measures that should be implemented during the period of restoration of land use in the post-war period are indicated, such as the

development of the tourism industry, the development of scientific research that would contribute to the implementation of environmental and educational activities and the sustainable development of green tourism, providing preferential loans or funds on a non-refundable basis for the reconstruction of destroyed infrastructure or production facilities, conducting a marketing campaign in the tourist services market, regularly holding tourist exhibitions, ensuring the development of small businesses in rural areas, enabling clients in the field of green tourism to join local residents in the production of environmentally friendly products, promoting the dynamic development of private business in this area.

Ключові слова: *зелений туризм, повоєнний період, сільський туризм, ведення бізнесу, туристичний імідж, туристична індустрія.*

Keywords: *green tourism, post-war period, rural tourism, doing business, tourist image, tourism industry.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Одним з найбільш доступних та вигідних напрямків оздоровлення людини нині є зелений туризм, що дозволяє гармонійно поєднати людські та природні ресурси. Крім того, в рамках ведення рекреаційного землекористування має місце надання відповідних туристичних послуг у сфері зеленого туризму, що підвищуватиме імідж певної місцевості та дозволить підвищити потенціал використання наявних місцевих ресурсів, завдяки чому забезпечиться зміцнення еколого-економічного потенціалу місцевості.

Саме тому відсутність конкретно окресленої методології щодо розгляду особливостей ведення зеленого туризму у післявоєнний період і сприяла вибору теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджуючи наукові праці вчених стосовно розкриття піднятої проблематики, то відзначимо, що дане питання розглядається у наукових публікаціях, проте в них не розкриваються повоєнні аспекти відновлення землекористувань. Зокрема, М. Вихтор [1, с.

818-819] виділяє такі види сільського зеленого туризму як сільський туризм, агротуризм, екологічний туризм та агроекотуризм. Л. Горшкова [2, с. 117] стверджує, що сільський зелений туризм здійснює соціо-еколого-економічний вплив на розвиток сільських територій шляхом раціонального використання наявного природно-ресурсного та людського потенціалу. Л. Івашина [3] виокремлені спільні та відмінні риси публічного регулювання у розвитку сільського зеленого туризму в зарубіжних країнах та Україні. С. Ботиченко [4, с. 58] визначила основні передумови розвитку та функціонування сільського зеленого туризму в межах України. Додукало М. [5, с. 16-18] розкрив тенденції та можливості вдосконалення структури і територіальної організації туристичної діяльності на основі розвитку зеленого туризму в сільських районах. Демко В. [6] окреслила особливості формування та обґрунтувала методичні основи дослідження сільського зеленого туризму в системі економічного розвитку сільських територій України, дослідила потенційні напрямки розвитку сільського зеленого туризму у взаємозв'язку з використанням бізнес- і ресурсного потенціалу. Карташова О. [7, С. 22-23] дослідила проблеми державного регулювання зеленого туризму в Україні, його інституціонального розвитку, а також нормативно-правову базу його функціонування. Табенська О. [8] розкрила рекомендації щодо розвитку сільського зеленого туризму в Україні та Польщі, дослідила механізми розвитку сільського зеленого туризму в деяких європейських країнах як Угорщина, Польща та Швеція. Зінчук Т.О. [9, С. 13] проаналізувала мотивуючі чинники розвитку зеленого туризму виходячи з моделі багатофункціональності сільського господарства та його значення в політиці сільського розвитку. Дуга В. [10] розкрила підходи щодо обслуговування туристів у різних країнах світу, виділивши на основі цього національні моделі організації сільського зеленого туризму. Як бачимо, різноманітні аспекти ведення зеленого туризму досить широко розкриті в наукових публікаціях вчених та дослідників.

Проте потребує уваги вивчення особливостей ведення зеленого туризму у післявоєнний період, що зумовлено необхідністю поступової інтеграції у міжнародний простір землекористувань, які стають на шлях відновлення.

Формулювання цілей статті. Відповідно, метою статті є розгляд особливостей ведення зеленого туризму, а також окреслення заходів, що сприятимуть веденню зеленого туризму у післявоєнний період.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогоднішній день нормативно-правова база у сфері зеленого туризму досить таки обмежена. Так, Діючий на сьогодні Закон України «Про туризм» [11] визначає правові аспекти туристичної діяльності, права та обов'язки учасників на ринку у сфері туризму, інформацію щодо споживачів туристичних послуг, а також окремі аспекти державного регулювання туристичної діяльності та ринок туристичних послуг.

У квітні 2021 року Верховна Рада України ухвалила законопроект № 4162 «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» та деяких законодавчих актів щодо основних засад розвитку туризму» [12], відповідно до яких визначено такі поняття як внутрішній та виїзний туризм. Крім того, Постановою Кабінету Міністрів України від 28.06.2024 № 754 «Деякі питання ведення Єдиного туристичного реєстру» [13] передбачено створення Єдиного туристичного реєстру, який являтиме собою інструмент для взаємодії між суб'єктами, що здійснюють діяльність у сфері туризму, а також забезпечуватиме суб'єктів туристичної діяльності достовірною інформацією про об'єкти туристичної інфраструктури тощо.

В Законі України «Про туризм» вказано, сільський зелений туризм є пріоритетним напрямком діяльності, що сприяє розвитку сільських територій, а також розглядається як послуга, що може надаватися особистими селянськими господарствами в рамках здійснення своєї господарської діяльності.

В Законі України «Про особисте селянське господарство» [14] вказано, що зелений туризм є однією з видів діяльності особистих селянських господарств з використання їх майна.

Проектом Закону України «Про сільський та сільський зелений туризм» [15] № 5206 від 04.03.2021 року сільський зелений туризм визначається як відпочинковий вид туризму, пов'язаний із перебуванням туристів у власному житловому будинку господаря, окремому (гостьовому) будинку або на території особистого селянського (фермерського) господарства.

Отже, як бачимо, на законодавчому рівні не існує остаточного визначення зеленого туризму, а також не прийнято відповідний закон, є лише певні пропозиції [16].

Зазначимо, що в Україні функціонує Всеукраїнська громадська організація «Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні» [17], яка об'єднує господарів садиб на туристів, а також надає туристам змогу обрати альтернативу для відпочинку у вигляді сільського зеленого туризму. Існує і мережа «Українська гостинна садиба», де туристи мають змогу в електронну вигляді обрати садибу для оздоровлення та відпочинку, яка їм до вподоби.

Аналізуючи особливості зеленого туризму, варто зупинитися, на нашу думку на його недоліках.

Так, вважаємо що основними недоліками у сфері зеленого туризму є:

- сезонність ведення бізнесу у сфері зеленого туризму, оскільки найбільшим послуги зеленого туризму користуються в основному у теплу пору року, що може викликати певні труднощі у власників садиб та надавачів туристичних турів у період міжсезоння;
- відсутність остаточно сформованої та прийнятої законодавчої бази у сфері зеленого туризму, що, звісно ж, не сприяє формуванню системи ефективного ведення туристичного бізнесу;

- воєнний стан в країні, що має нині місце, теж суттєво обмежує ринок місцевих туристичних послуг у сфері зеленого туризму, а також наносить непоправної шкоди довкіллю, спричиняючи масові пожежі на полях, лісах тощо, вирви від снаряд та вибухів, накопичення у ґрунті важких металів;

- не завжди екскурсанти у сфері зеленого туризму отримують достатній сервіс, зустрічаючись із випадками низької якості обслуговування або ж недостатністю місцевих розваг;

- технічний стан інженерної та комунальної інфраструктури, що теж частково зумовлене зруйнуванням виробничих потужностей, інфраструктурних мереж внаслідок війни на території України;

- деякі види туристичних послуг у сфері зеленого туризму не завжди є доступними через незадовільний стан транспортної інфраструктури, а також недостатню деталізовану інформацію щодо місцевостей та можливостей проведення зелених турів;

- недостатнє просування продуктів, що були вироблені для привабливості іміджу туристичних послуг тощо, на міжнародному та внутрішніх ринках, що в свою чергу обмежує надходження грошових коштів до бюджету;

- низький туристичний імідж України через повноцінне повномасштабне вторгнення країни-агресора, що не дає змоги раціонально використовувати туристичний потенціал у сфері зеленого туризму.

Тож, на нашу думку, у період поступового відновлення землекористувань можливим є здійснення таких заходів:

- поступовий подальший розвиток і розбудова туристичної індустрії в місцях, де це є наразі небезпечним, та можливим, виходячи з наслідків воєнного стану, що забезпечить поступове відновлення до належного стану засобів, що використовуються на ринку послуг у сфері зеленого туризму;

- розвиток наукових досліджень, які б сприяли проведенню еколого-просвітницької діяльності та сталому розвитку зеленому туризму, що

дозволить сконструювати перспективні ідеї у процеси розбудови відповідних сфер зеленого туризму;

- надання пільгових кредитів або ж на безповоротній основі коштів на відбудову зруйнованих інфраструктурних чи виробничих потужностей, що дозволить поступово відбудувати зруйновані активи;

- проведення маркетингової кампанії на ринку туристичних послуг, що сприятиме інформуванню про туристичний продукт;

- регулярне проведення туристичних виставок, що дозволить ознайомити більш широке коло потенційних клієнтів з потенційними можливостями відпочинку та оздоровлення у сфері зеленого туризму, сприятиме формуванню привабливого іміджу місцевості;

- забезпечення можливості розвитку малого підприємництва на селі за рахунок можливості продажу туристичного продукту, що сприятиме підвищенню культурно-освітнього рівня місцевого населення та підприємницької активності місцевих мешканців;

- надання можливості клієнтам у сфері зеленого туризму долучатися до місцевих жителів під час виробництва екологічно чистих продуктів у сфері сільського господарства, що не тільки сприятиме нарощуванню виробництва продукції у сфері туризму, а і дозволить задовольнити попит (чи відпочинок виходячи з міркувань цікавості тощо) потенційних клієнтів;

- сприяння динамічному розвитку приватного бізнесу у сфері зеленого туризму, що дозволить забезпечити подальшу організацію туристичних екскурсій за потенційно привабливими маршрутами, нарощування кемпінгів та наметових містечок в місцях, де є це можливо нині.

Окреслені заходи представлені на рис 1.

Виконання окреслених потенційних заходів дозволить підвищити продуктивність землекористувань у сфері зеленого туризму за рахунок оптимізації використання рекреаційних ресурсів.

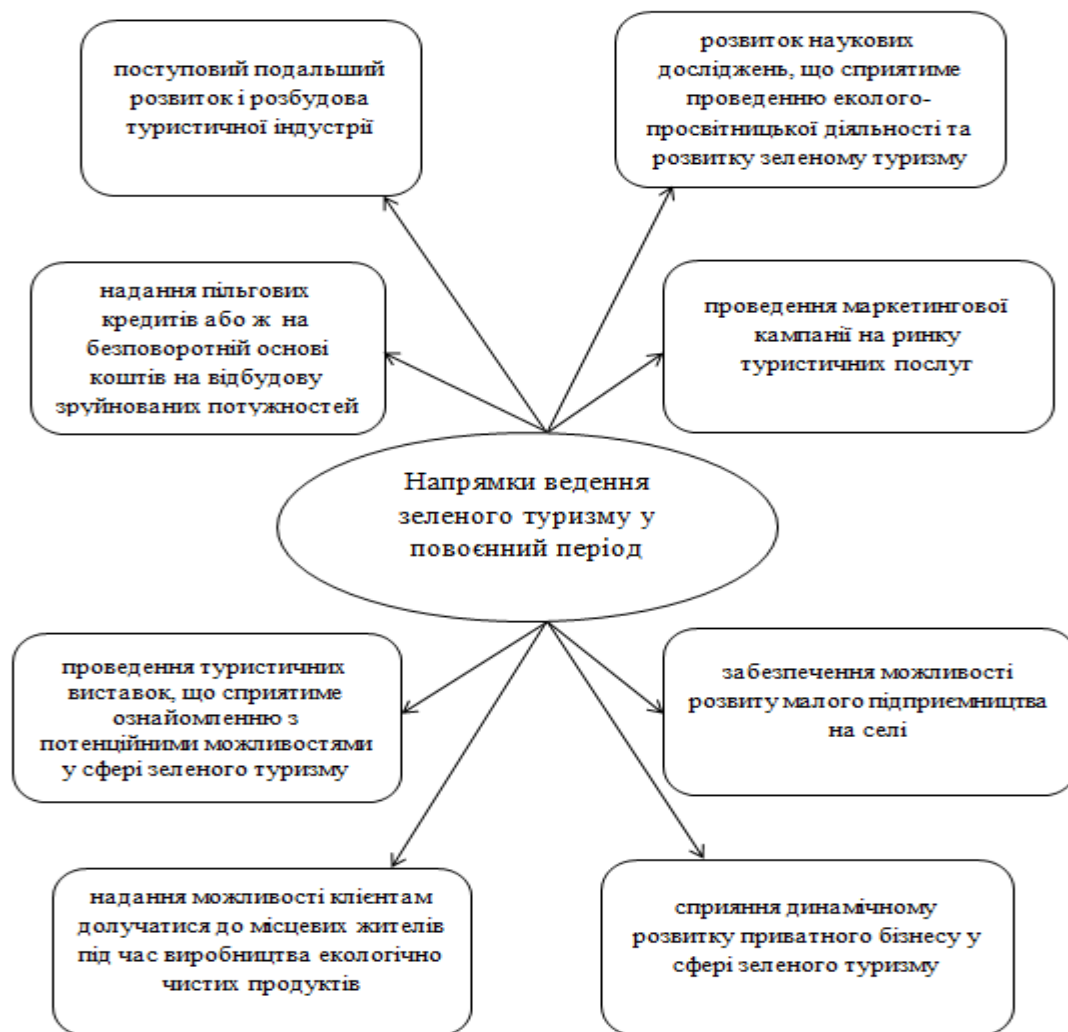

Рис 1. Рекомендовані заходи, що сприятимуть веденню зеленого туризму у повоєнний період

Джерело: рекомендовано автором

Висновки з проведеного дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. В статті розкрито законодавче забезпечення сфері зеленого туризму. Проаналізовані Закон України «Про туризм», законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» та деяких законодавчих актів щодо основних засад розвитку туризму», Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання ведення Єдиного туристичного реєстру», Проект Закону України «Про сільський та сільський зелений туризм», окреслені напрямки функціонування Всеукраїнської громадської

організації «Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні» та мережі «Українська гостинна садиба».

Окреслені основні недоліки у сфері зеленого туризму, такі як сезонність ведення бізнесу у даній сфері, відсутність остаточно сформованої та прийнятої законодавчої бази у сфері зеленого туризму, воєнний стан в країні, недостатній сервіс у даній сфері, незадовільний технічний стан інженерної та комунальної інфраструктури, недостатньо деталізована інформацію щодо місцевостей та можливостей проведення зелених турів, недостатнє просування продуктів, що були вироблені для привабливості іміджу туристичних послуг, низький туристичний імідж України.

Вказано важливі пріоритетні заходи, які слід здійснити, у період поступового відновлення землекористувань, такі як поступовий подальший розвиток і розбудова туристичної індустрії в місцях, де це є наразі небезпечним, розвиток наукових досліджень, які б сприяли проведенню еколого-просвітницької діяльності та сталому розвитку зеленому туризму, надання пільгових кредитів або ж на безповоротній основі коштів на відбудову зруйнованих інфраструктурних чи виробничих потужностей, проведення маркетингової кампанії на ринку туристичних послуг, регулярне проведення туристичних виставок, забезпечення можливості розвитку малого підприємництва на селі, надання можливості клієнтам у сфері зеленого туризму долучатися до місцевих жителів під час виробництва екологічно чистих продуктів, сприяння динамічному розвитку приватного бізнесу у даній сфері.

Подальші дослідження мають бути орієнтовані на вивчення ролі туropolерейтингу в системі землекористування.

Література

1. Вихор М. В. Розвиток зеленого туризму у системі управління розвитком сільських територій. Modern Research in World Science. Матеріали XII міжнародної науково-практичної конференції. Львів. 26-28 лютого 2023

р. С. 814-820. URL:
<https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/11940/1/%d0%a0%d0%be%d0%b7%d0%b2%d0%b8%d1%82%d0%be%d0%ba%20%d0%b7%d0%b5%d0%bb%d0%b5%d0%bd%d0%be%d0%b3%d0%be%20%d1%82%d1%83%d1%80%d0%b8%d0%b7%d0%bc%d1%83.pdf> (дата звернення: 29.08.2025).

2. Горшкова Л. О. Розвиток сільського «зеленого туризму» як складової частини туристичного комплексу. Вчені записки ТНУ В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 31 (70). № 1. 2020. С. 115-120. URL:
https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_1/21.pdf (дата звернення: 29.08.2025).

3. Івашина Л.П. Порівняльний аналіз зарубіжного та українського досвіду публічного регулювання розвитком сільського зеленого туризму. Державне управління: удосконалення та розвиток. № 2. 2021. URL:
<https://pdfs.semanticscholar.org/14a0/494164ecb6dfb6f745dc4443dd5314da6567.pdf> (дата звернення: 29.08.2025).

4. Батиченко С., Мельник Л. Сільський зелений туризм в Україні – стратегічна складова розвитку сільських територій. Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів. Випуск 4. 2024. С. 56-62. URL:
https://constructgeo.knu.ua/assets/num/num_4_special_2024/4_sp_24_08.pdf (дата звернення: 29.08.2025).

5. Додукало М.Ю., Данько М.І. Впровадження європейського досвіду створення кластерів у сфері сільського зеленого туризму в Україні. Проблеми економіки. № 4 (50). 2021. С. 14-20. URL:
<https://cyberleninka.ru/article/n/vprovadzhennya-evropeyskogo-dosvidu-stvorenniya-klasteriv-u-sferi-silskogo-zelenogo-turizmu-v-ukrayini/viewer> (дата звернення: 29.08.2025).

6. Демко В.С. Зелений туризм в системі економічного розвитку сільських територій України: дис.. доктор філософії з економіки :

спец.051.Нац. унів-т біоресурсів і природокористування України. К., 2021. 268 с. URL: http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/17393/1/dis_pdf.pdf (дата звернення: 29.08.2025).

7. Карташова О.Г. Державне регулювання зеленого туризму в Україні. Таврійський науковий вісник. № 1. 2021. С. 20-25. URL: <https://journals.ksauniv.ks.ua/index.php/public/article/view/25/24> (дата звернення: 29.08.2025).

8. Табенська О.І. Розвиток сільського зеленого туризму. Економіка та суспільство. Випуск 52. 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2528/2447> (дата звернення: 29.08.2025).

9. Зінчук Т.О., Усюк Т.В. Зелений туризм в умовах сталого розвитку та викликів світової економічної кризи. Проблеми економіки. № 3. 2020. С. 11-17. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-3_0-pages-11_17.pdf (дата звернення: 29.08.2025).

10. Олійник В., Данілова О. Організація туризму: сільський зелений туризм, світовий досвід та перспективи розвитку в Україні. Економіка та суспільство. № 72. 2025. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5666/5607> (дата звернення: 29.08.2025).

11. Про туризм: Закон України від 15.09. 1995 р. N 324/95-ВР зі змінами, внесеними згідно із Законом № 2470-III від 29.05.2001, Відомості Верховної Ради України, 2001, № 32, ст. 172. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/175340__599430 (дата звернення: 30.08.2025).

12. Про внесення змін до Закону України «Про туризм» та деяких законодавчих актів щодо основних засад розвитку туризму: Законопроект № 4162. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennia-zmin->

do-zakonu-ukrayiny-pro-turyzm-ta-deiakykh-inshykh-zakonodavchykh-aktiv-shchodo-osnovnykh-zasad-rozvytku-turyzmu (дата звернення: 30.08.2025).

13. Деякі питання ведення Єдиного туристичного реєстру: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.06.2024 № 754. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-vedennia-iedynoho-turystychnoho-reiestru-i280624-754> (дата звернення: 30.08.2025).

14. Про особисте селянське господарство: Закон України № 742 від 15.05.2003. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JF3IU00A> (дата звернення: 31.08.2025).

15. Про сільський та сільський зелений туризм: Проект Закону України № 5206 від 04.03.2021 року. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JI04552A?an=3> (дата звернення: 31.08.2025).

16. Пропозиції Міністерства культури та інформаційної політики України до проекту Закону України «Про сільський та зелений туризм» ініційований н.д. М. Закревським реєстр. № 5206 від 05.03.2021 р. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/bills_documents/document-2177963.pdf (дата звернення: 31.08.2025).

17. Офіційний сайт: Спілка сільського зеленого туризму в Україні. URL: <https://greentour.com.ua/> (дата звернення: 31.08.2025).

References

1. Vyhor, Mykola (2023), "Development of green tourism in the management system of the development of rural areas", *Modem Research in World Science. Materialy XII mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* [Modem Research in World Science. Proceedings of the XII International Scientific and Practical Conference], Bila Tserkva National Agrarian University, Lviv, Ukraine, pp. 814-820, available at: <https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/11940/1/%d0%a0%d0%be%d0%b7%d0>

%b2%d0%b8%d1%82%d0%be%d0%ba%20%d0%b7%d0%b5%d0%bb%d0%b5
%d0%bd%d0%be%d0%b3%d0%be%20%d1%82%d1%83%d1%80%d0%b8%d0
%b7%d0%bc%d1%83.pdf (Accessed 29 August 2025).

2. Horshkova, Liudmyla (2020), “Rural Development of rural green tourism as a complex tourist complex”, *Vcheny zapisky TNU V.I. Vernadskogo. Seria: Ekonomika I upravlynnnya*, vol 31 (70), no 1, pp. 115-120, available at: <https://pdfs.semanticscholar.org/14a0/494164ecb6dfb6f745dc4443dd5314da6567.pdf> https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_1/21.pdf (Accessed 29 August 2025).

3. Ivashyna, L. (2021), “Comparative analysis of foreign and Ukrainian experience of public regulation of rural green tourism development”, *Public administration: improvement and development*, vol. 2, available at: <https://pdfs.semanticscholar.org/14a0/494164ecb6dfb6f745dc4443dd5314da6567.pdf> (Accessed 29 August 2025).

4. Batychenko S. and Melnyk L. (2024), “Green tourism is a promising direction of business in Ukraine”, *Constructive geography and rational use of natural resources*, vol. 4, pp. 56-62, available at: https://constructgeo.knu.ua/assets/num/num_4_special_2024/4_sp_24_08.pdf (Accessed 29 August 2025).

5. Dodtkalo, M. and Danko, M. (2021), “Implementation of European experience in creating clusters in the field of rural green tourism in Ukraine”, *Problems of the economy*, vol. 4 (50), pp. 14-20, available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/vprovadzhennya-evropeyskogo-dosvidu-stvorenniya-klasteriv-u-sferi-silskogo-zelenogo-turizmu-v-ukrayini/viewer> (Accessed 29 August 2025).

6. Demko, V.S. (2021), “Green tourism in the system of economic development of rural areas of Ukraine”, Abstract of PhD dissertation, Economy, National University of Life Resources and Environmental Management of Ukraine, Kyiv, Ukraine, available at:

http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/17393/1/dis_pdf.pdf (Accessed 29 August 2025).

7. Kartashova, O.G (2021), "State regulation of green tourism in Ukraine", *Tavria Scientific Bulletin*, vol. 1, pp. 20-25, available at: <https://journals.ksauniv.ks.ua/index.php/public/article/view/25/24> (Accessed 29 August 2025).

8. Tabenska, O.I. (2023), "Development of rural green tourism", *Economy and society*, vol. 52, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2528/2447> (Accessed 29 August 2025).

9. Zinchuk, T.O. and Ysuk, T.V. (2020), "Green tourism in the context of sustainable development and the challenges of the global economic crisis", *Problems of the economy*, vol. 3, pp. 11-17, available at: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-3_0-pages-11_17.pdf (Accessed 29 August 2025).

10. Oliynyk, V. and Danilova, O. (2025), "Tourism organization: rural green tourism, world experience and development prospects in Ukraine", *Economy and society*, vol. 72, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5666/5607> (Accessed 29 August 2025).

11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2001), The Law of Ukraine "About tourism", available at: https://zakononline.com.ua/documents/show/175340__599430 (Accessed 30 August 2025).

12. Government portal. Unified web portal of executive authorities of Ukraine (2025), "On amendments to the law of Ukraine "About tourism", available at: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennia-zmin-do-zakonu-ukrayiny-pro-turyzm-ta-deiakykh-inshykh-zakonodavchykh-aktiv-shchodo-osnovnykh-zasad-rozvytku-turyzmu> (Accessed 30 August 2025).

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024), “Some issues of maintaining the Unified Tourist Register, Unified web portal of executive authorities of Ukraine”, available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-vedennia-iedynoho-turystychnoho-reiestru-i280624-754> (Accessed 30 August 2025).

14. The Verkhovna Rada of Ukraine (2023), The Law of Ukraine “About personal farming”, available at: <https://ips.ligazakon.net/document/JF3IU00A> (Accessed 31 August 2025).

15. The Verkhovna Rada of Ukraine (2021), Project of the Ukrainian Law “About rural and rural green tourism”, Unified web portal of executive authorities of Ukraine, available at: <https://ips.ligazakon.net/document/JI04552A?an=3> (Accessed 31 August 2025).

16. Ministry of Culture and Information Policy of Ukraine (2021), “Proposals of the Ministry of Culture and Information Policy of Ukraine to the draft Law of Ukraine “On Rural and Green Tourism”, available at: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/bills_documents/document-2177963.pdf (Accessed 31 August 2025).

17. Union of Rural Green Tourism in Ukraine (2025), available at: <https://greentour.com.ua/> (Accessed 31 August 2025).

Стаття надійшла до редакції 01.09.2025 р.